

Huvudman

Hedemora kommun
kommun@hedemora.se

Beslut

Datum 2025-06-13

Dnr 2023:5597

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vasaskolan i Hedemora kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 oktober 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har den 17 oktober 2024 beslutat att förelägga Hedemora kommun att senast den 3 februari 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, studiehandledning på modersmålet, särskilt stöd och tillfällig omplacering av elev.

Hedemora kommun har den 31 januari 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med rektorn den 19 mars 2025 och 29 april 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans tjänstefördelning, annonser från genomförda rekryteringsförsök och beslut om tillfällig omplacering. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Hedemora kommun har föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Undervisning bedrivs av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 oktober 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister vid Vasaskolan vad gäller att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Anledningen till bedömningen var att lärartjänsterna inte fördelats för att eleverna i så hög utsträckning som möjligt ska få undervisning av behöriga lärare.

Av huvudmannens redovisning och intervju med rektorn framkommer att skolan ändrat i tjänstefördelningen så att en behörig lärare undervisar i

stället för en obehörig i idrott och hälsa, samt att en behörig lärare i slöjd har anställts och kommer bedriva undervisning i ämnet i stället för en obehörig lärare.

Vidare av intervjun med rektorn framgår att lärare på skolan arbetar i ett tvålärarskap, vilket innebär att det är två legitimerade lärare som bedriver undervisningen tillsammans men att en av lärarna är behörig. Rektorn uppger som exempel att det kan vara så att en lärare är behörig i två samhällsorienterandeämnen och den andra läraren i två andra so-ämnen, vilket innebär att lärarna tillsammans i tvålärarskapet har behörighet att undervisa i alla fyra so-ämnen. Enligt rektorn är det den behöriga läraren som är ansvarig för undervisningen i respektive ämne.

Skolinspektionen har granskat skolans förteckning över tvålärarskapet. Vid granskning av förteckningen framgår att skolans sammansättning av lärarpar leder till att vissa lärarpar tillsammans har fullständig behörighet i det eller de ämnen som paret tillsammans undervisar i. Vidare visar granskningen att vissa lärarpar består av två lärare som helt saknar behörighet i ett eller flera ämnen som paret tillsammans undervisar i. Granskningen visar att detta framför allt gäller undervisning i matematik, fysik, kemi och teknik. Rektorn uppger att det finns en problematik kring skolans lärarbehörighet men att det är en utmaning att rekrytera behöriga lärare i dessa ämnen. Enligt rektorn sker rekrytering både inför nytt läsår och löpande under läsåren. Vidare uppger rektorn att skolan och huvudmannen hela tiden försöker hitta lösningar för att höja behörigheten, bland annat genom rekrytering, men också att erbjuda befintliga lärare i kommunen att utöka sina behörigheter genom att läsa vidare.

Vidare av intervjun med rektorn framkommer att skolan i närtid försökt rekrytera lärare i matematik, fysik, biologi, kemi, svenska, engelska, slöjd, franska, spanska och tyska. Huvudmannen har kompletterat ärendet med annonser från genomförda rekryteringar. Av granskning av annonserna framgår att rekryteringsförsök skett under vårterminen 2025 i de ämnen som rektorn uppgav under intervjun.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter dock att huvudmannen framöver säkerställer att undervisning bedrivs av behöriga och legitimerade lärare genom en tjänstefördelning som stödjer detta.

Studiehandledning på modersmålet**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 17 oktober 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med studiehandledning på modersmålet eftersom det fanns en elev som var i behov av studiehandledning på bulgariska men som inte fick detta tillgodosett då det saknades studiehandledare i språket.

Av den redovisning som inkommit från huvudmannen framgår att ansökan om studiehandledning på modersmålet för eleven inkommit på grund av brister i skolans rutiner avseende studiehandledning. Enligt redovisningen behöver eleven stöd i form av extra anpassningar men bedöms inte vara i behov av studiehandledning på modersmålet eftersom eleven genomfört hela sin skolgång i Sverige och talar svenska felfritt. Vidare framgår av redovisningen att skolan har åtgärdat detta genom att införa tydligare rutiner för hanteringen av studiehandledning på modersmålet. Av intervjun med rektorn framgår att det inte finns någon elev som i dagsläget är i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får detta.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 17 oktober 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Vasaskolans beslut om åtgärdsprogram eftersom sex av de granskade åtgärdsprogrammen saknade åtgärder och tre av

åtgärdsprogrammen, som avsåg beslut om anpassad studiegång, innehöll otydliga uppgifter om vilka avvikelser från timplanen som hade beslutats.

Huvudmannen har inkommit med skolans tio senaste beslutade åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår vilka åtgärder som har beslutats för respektive elev. Vid beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser från timplanen som har beslutats.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i annan elevgrupp eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt som möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, i enlighet med skollagen, hos en skolhuvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen [2017:900]: 27 § om dokumentation av uppgifter, 31 § om dokumentation av beslut, 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande, och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet. (31 § förvaltningslagen [2017:900]).

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka

föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillfällig omplacering av elev

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 oktober 2024 bedömde Skolinspektionen att Vasaskolan inte följde författningarnas krav när det gäller beslut om tillfällig omplacering av elever som disciplinär åtgärd inom den egna skolenheten då sådana beslut inte hade dokumenterats av rektorn samt att en omplacering hade varat längre än fyra veckor.

Av intervjun med rektorn framgår att rektorn fattat två beslut om tillfällig omplacering sedan Skolinspektionens föreläggande. Skolinspektionen har tagit del av och granskat besluten. Av besluten framgår bland annat beslutsdatum, omständigheterna i ärendet och datum för när elevens vårdnadshavare informerats om beslutet. Det framgår även att besluten om tillfällig omplacering inleds med en period om två veckor respektive fyra veckor.

Av intervjun med rektorn framgår att hon anser att formuleringen kring omplaceringens längd är otydlig i besluten. Rektorn uppger att den ena eleven omplacerades i fyra veckor och den andra eleven i två veckor, och att det därefter skulle ske en utvärdering om omplaceringen skulle förlängas. Rektorn uppger vidare i intervjun att hon är medveten om att en omplacering högst får ske i fyra veckor men att formuleringen i besluten blev otydlig.

Rättslig reglering

I grundskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 3 kap. 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Ett sådant beslut får innebära att eleven ges enskild undervisning eller undervisning i en särskild undervisningsgrupp enligt 3 kap. 11 §. De förutsättningar som anges i 3 kap. för sådan undervisning behöver inte vara uppfyllda inför ett sådant beslut.

Innan rektorn fattar ett beslut som innebär undervisning i en annan undervisningsgrupp ska rektorn bedöma hur åtgärden kan påverka övriga elevers utbildning i den gruppen.

Elevers vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

En sådan disciplinär åtgärd får inte gälla för en längre tid än fyra veckor. (5 kap. 12 § skollagen)

Om en åtgärd om tillfällig omplacering enligt 5 kap. 12 § vidtagits, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. (5 kap. 24 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Ida Wredh har varit föredagande.

I ärendets slutgiltiga handläggning har även utredaren Åsa Jansson medverkat.